
KETENAANPAK: KANSRIJKE START GEZOND EN ACTIEF LEVEN AKKOORD

Afspraken binnen Gezond en Actief Leven Akkoord

Acties gemeenten

- Per 2024 heeft elke gemeente een ketenaanpak kansrijke start die gericht is op de eerste 1000 dagen van elk kind dat in een kwetsbare situatie zit. Daarvoor maken zij samen met relevante partijen via lokale coalities structurele (keten)afspraken, zodat gezinnen in een kwetsbare situatie vroegtijdig in beeld komen en de zorg en ondersteuning krijgen die ze nodig hebben rondom de eerste 1000 dagen (van -10 maanden tot en met 2 jaar) van kinderen. Het gaat daarbij om partijen als de GGD, partijen uit de geboortezorg, het sociaal domein, de JGZ-uitvoerende partij, de huisarts en de zorgverzekeraar.
- Gemeenten zorgen ervoor dat inwoners in de vruchtbare leeftijd (die in een kwetsbare situatie verkeren) voldoende regie (kunnen) nemen op hun kindwens. Voor inwoners in een kwetsbare situatie die ondersteund worden met een interventie bij het nemen van regie op de kindwens en niet in staat zijn de gewenste anticonceptie zelf te betalen, dient de gemeente deze kosten op zich te nemen.
- Gemeenten zorgen ervoor dat inwoners in de vruchtbare leeftijd (die in een kwetsbare situatie verkeren) in het verlengde van prenatale voorlichting op een laagdrempelige manier preconceptievoorlichting aangeboden krijgen en bekend zijn met de mogelijkheden voor preconceptiezorg (preconceptieconsult).

De SPUK-middelen die gemeenten kunnen aanvragen, worden ingezet voor het:

- Vormen, versterken en behouden van lokale coalities kansrijke start en;
- Vaker inzetten van interventies kansrijke start, ten behoeve van (aankomende) gezinnen in een kwetsbare situatie. Het gaat om erkende interventies uit de menukaart Kansrijke Start en;
- Maken van regionale samenwerkingsafspraken rondom kansrijke start.

's-Hertogenbosch	€ 130.411,04
Vught	€ 22.649,28
Boxtel	€ 29.944,87
Sint Michielsgestel	€ 22.326,04
Meierijstad	€ 71.619,31
Maashorst	€ 51.170,40
Land van Cuijk	€ 77.882,36
Oss	€ 85.472,06
Boekel	€ 9.181,86
Bernheze	€ 27.170,18

N.B. De middelen die gemeenten vanuit de brede SPUK ontvangen voor Kansrijke Start kunnen deels worden ingezet om de verhoging van de inwonersbijdrage ten behoeve van de actualisatie basistakenpakket te bekostigen.

GGD Hart voor Brabant en de ketenaanpak Kansrijke Start

De afgelopen jaren hebben wij als GGD Hart voor Brabant een grote expertise ontwikkeld in de uitvoering van het landelijke actieprogramma Kansrijke Start. Ook de komende jaren blijven wij deze kennis en inzet, in al onze gemeenten, graag inzetten voor jonge kinderen en (aanstaande) ouders in potentieel kwetsbare omstandigheden.

Dat kunnen wij doen door gemeenten en regio's te ondersteunen bij het vormgeven van een ketenaanpak Kansrijke Start door;

- het bouwen, versterken en behouden van lokale en/of regionale coalities Kansrijke Start;
- ons aanbod van laagdrempelige preventieve interventies voor ouders en aanstaande ouders in kwetsbare omstandigheden. Het gaat om erkende interventies uit de menukaart Kansrijke Start;
- maken van regionale samenwerkingsafspraken rondom kansrijke start;
- het monitoren, evalueren en verantwoorden van inzet binnen Kansrijke Start.

Met deze expertise ondersteunen wij onze gemeenten graag bij deelname aan Kansrijke Start en het voorzetten hiervan.

Dat kunnen wij o.a. doen door gemeente te helpen bij de aanvraag voor de nieuwe specifieke rijksuitkering (SPUK) per 2023, waar ook Kansrijke Start een onderdeel vanuit maakt.

Pijler 1: Bouwen, versterken en behouden van lokale en/of regionale coalities Kansrijke Start;

Om de aanpak Kansrijke Start lokaal en regionaal vorm te geven, is een goede samenwerking van belang. Het gaat hierbij om een brede samenwerking: met partners uit het medische domein (verloskundigen, kraamzorg, gynaecologen, kinderartsen, huisartsen), de jeugdgezondheidszorg en het sociale domein, met partners uit de informele ondersteuning en zorg en natuurlijk ook met (aanstaande) ouders zelf.

De GGD Hart voor Brabant heeft, als uitvoerder van de jeugdgezondheidszorg, kennis van zowel het medisch en het sociaal domein en is deelnemer van alle verloskundige samenwerkingsverbanden (VSV's) in de gehele regio. Dit geeft de GGD een unieke positie om als verbinder te acteren tussen deze twee zorgwerelden (gemeentelijk en medisch), waarin financieringsstromen, toegangscriteria en aansturing vaak heel anders georganiseerd zijn.

Door haar positionering in beide domeinen en haar expertise is de GGD de afgelopen jaren in veel van onze gemeenten ('s-Hertogenbosch, Vught, Boxtel, Sint Michielsgestel, Heusden, Hilvarenbeek, Tilburg, Dongen, Meijerijstad, Waalwijk) actief als projectleider, kwartiermaker en beleidsadviseur om daar met partners op lokaal en regionaal coalities te bouwen en te borgen.

Wij adviseren, ondersteunen en organiseren het proces om te komen tot een passende samenwerkingsvorm(en).

Door onze ervaring in kleinere en grotere gemeenten en met de diverse problematiek op gemeente, wijk en buurt niveau kunnen wij een goede inschatting maken wat het bouwen en borgen van een coalitie vraagt.

Denk hierbij aan;

- welke randvoorwaarden aanwezig moeten zijn;
- welke organisaties geëncmitteerd moeten zijn;
- welke stappen genomen moeten worden en deze toe te passen op de lokale situatie;
- welke vorm van samenwerking passend is (bestuurlijk akkoord, platform, project/programmeam, ontwikkelen van zorgpaden etc.);
- het organiseren van ontmoetingen van professionals op verschillende niveaus;
- het leveren van data voor een startbeeld van de lokale situatie die als uitgangspunt kan dienen;
- evalueren en monitoren van de inzet binnen Kansrijke Start.

Iedere lokale coalitie kent weer andere accenten en een andere invulling, maar het doel is altijd dezelfde; ieder kind heeft recht op een veilige en gezonde start. Onze beleidsadviseurs en projectleiders leveren hieraan graag een bijdrage. Samen met de gemeente kunnen wij een plan van aanpak maken.

Pijler 2: Aanbod laagdrempelige interventies die bijdrage aan een Kansrijke Start

Alleen de inzet op het versterken van de samenwerking tussen professionals is onvoldoende. We willen (aanstaande) ouders in kwetsbare omstandigheden (zo vroeg mogelijk) signaleren, hen van de juiste adviezen voorzien en daar waar nodig snel passende ondersteuning of hulp inzetten. Hiermee voorkomen we dat later zwaardere zorg en medicalisering nodig is. We willen ouders vaardigheden en instrumenten geven om op de lange termijn zelf de regie te voeren over hun leven en gezin. Hiervoor hebben wij als GGD een laagdrempelig preventief aanbod, in de vorm van onze Kansrijke Start interventies, zoals Voorzorg, Stevig Ouderschap, Nu Niet Zwanger etc.

Met de wettelijke implementatie van het Prenataal Huisbezoek per 1 juli jl. is een belangrijk onderdeel van Kansrijke Start geborgd in de reguliere werkwijze van de JGZ in onze gehele GGD. Deze wordt uitgevoerd bij zwangere vrouwen in een kwetsbare situatie. De overige interventies kunnen op dit moment door de gemeenten worden ingekocht als plusproduct.

In het startvoorstel geactualiseerd basispakket wordt voorgesteld om Nu Niet Zwanger op te nemen als basistaak en wordt ook voorgesteld dat elke gemeente kan kiezen uit (een mix van) de diensten: Stevig Ouderschap, Voorzorg en Begeleiden van voorschoolse educatie.

Pijler 3: Maken van regionale samenwerkingsafspraken rondom kansrijke start

Regionaal samenwerken kan een belangrijke bijdrage leveren aan een kansrijke start van gezinnen in een kwetsbare situatie. Samenwerken op regionaal niveau kan zinvol zijn bij overlappende werkgebieden van betrokken partners, vergelijkbare problematieken tussen gemeenten, van elkaar leren, maken van afspraken met partijen die regionaal werken (zoals zorgverzekeraars, ziekenhuizen en zorgprofessionals en het slim bundelen van financiële middelen. Afspraken die op regionaal niveau tot stand zijn gekomen moeten ook vertaald worden naar de lokale situatie, en andersom kan de lokale situatie de regionale agenda voeden.

Pijler 4: Monitoring, data en evaluatie/verantwoording

Onze onderzoekers kunnen een coalitie ondersteunen door het leveren van de relevante data, bijvoorbeeld voor;

- het maken van een startfoto Kansrijke Start, die als uitgangspunt kan dienen voor de benodigde inzet van de coalitie;
- het opzetten van een monitor.

Daarnaast kunnen wij als GGD ook ondersteunen bij;

- het maken van een stakeholders analyse
- kwalitatief onderzoek en evaluatie;
- en ondersteunen bij de verantwoording aan VWS.